

Súd: Okresný súd Bratislava I
Spisová značka: 1P/123/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1113226700
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 08. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Škultétyová
ECLI: ECLI:SK:OSBA1:2016:1113226700.21

Uznesenie

Okresný súd Bratislava I v Bratislave v právnej veci starostlivosti súdu o maloletú D. I. nar. XX.XX.XXXX, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Bratislave, so sídlom Vazovova 7/A, 816 16 Bratislava, toho času umiestnenú v D. stredisku B., so sídlom S. č. X, XXX XX I., dieťa rodičov: matky A. D. Z., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. XXX/XX, XXX XX Z., toho času P. XX, XXX XX I., právne zastúpenej Mgr. Martinom Černákom, advokátom, so sídlom Zochova 5, 811 03 Bratislava, a otca L. I., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. XXX/XX, XXX XX Z., právne zastúpeného JUDr. Libušou Dočkalovou, advokátkou, so sídlom Lachova 32, 851 03 Bratislava, za účasti Okresnej prokuratúry Bratislava I., so sídlom Kvetná 13, 820 05 Bratislava a za účasti D. strediska B., občianske združenie, so sídlom S. X, XXX XX I. v konaní o návrhu matky na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, o návrhu otca na pozastavenie výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu matkou a zverenie maloletého dieťaťa otcovi, o nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletou začaté bez návrhu, o návrhu otca na nariadenie predbežného (neodkladného) opatrenia a predbežné zverenie maloletej do starostlivosti otca, takto

rozhodol:

1. Súd návrh otca na vydanie predbežného (neodkladného) opatrenia zo dňa 20.06.2016 z a m i e t a.
2. Súd návrh otca na zrušenie uznesenia Okresného súdu Bratislava I, č.k. 1P/123/2013-213 zo dňa 09.09.2014 v časti týkajúcej sa umiestnenia maloletej do D. strediska B. z a m i e t a.

odôvodnenie:

1. Návrhom doručeným súdu dňa 20.06.2016 sa otec maloletej D. I., nar. dňa XX.XX.XXXX (ďalej len „maloletá“), prostredníctvom svojej právnej zástupkyne domáhal nariadenia predbežného opatrenia, ktorým súd predbežne zverí maloletú do osobnej starostlivosti otca a matke maloletej žiadal uložiť povinnosť prispievať na výživu maloletej mesačne sumou 30,- Eur. Zároveň sa domáhal zrušenia predbežného opatrenia Okresného súdu Bratislava I, č.k. 1P/123/2013-213 zo dňa 09.09.2014 v časti týkajúcej sa umiestnenia maloletej do D. strediska B..

2. Svoj návrh otec prostredníctvom právnej zástupkyne odôvodnil tým, že od nariadenia ústavnej starostlivosti (resp. dočasného umiestnenia v krízovom stredisku B.) došlo k podstatnej zmene pomerov, odpadli dôvody pre trvanie náhradnej ústavnej starostlivosti, pre ktoré bola nariadená. Podľa vyjadrenia riaditeľky D. strediska B. sanácia vzťahu matky a maloletej sa vyvíja úspešne. Otec mal za to, že naliehavý právny záujem na nariadení predbežného opatrenia je daný tým, že rodičia maloletej nežijú v spoločnej domácnosti a maloletá je v náhradnej starostlivosti, a tento stav neprosieva rozvoju jej osobnosti. Matka maloletej je aktuálne hospitalizovaná v psychiatrickej liečebni, čo svedčí o tom, že dochádza opakovane k destabilizácii jej zdravotného stavu tak, ako v predchádzajúcom období. V zmysle znaleckých posudkov je nesporné, že tento fakt má negatívny dopad na rodičovské kompetencie a zručnosti matky. Otec uviedol, že je v záujme maloletej stabilizovať výchovné prostredie v domácom prostredí, na ktoré je zvyknutá, čo predpokladá jej návrat domov. Zverenie do starostlivosti otca predbežným opatrením má slúžiť k ochrane práv maloletej do doby, keď o výchove a výžive bude rozhodnuté v základnom konaní.

3. Na tunajšom súde prebieha konanie o návrhoch oboch rodičov o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej D. I. nar. XX.XX.XXXX. Matka sa návrhom doručeným súdu 05.08.2013 domáha zverenia maloletej do jej osobnej starostlivosti a určenia vyživovacej povinnosti otcovi vo výške 130,- Eur mesačne. Otec maloletej sa návrhom doručeným súdu 15.08.2013 domáha zverenia maloletej do jeho osobnej starostlivosti a určenia vyživovacej povinnosti matke vo výške 30,- Eur mesačne, súčasne žiadal, aby súd matke maloletej pozastavil výkon rodičovských práv a povinností k maloletej.

4. Uznesením č. k. 1P/123/2013-213 zo dňa 09.09.2014 vykonateľným dňa 09.09.2014 súd umiestnil maloletú do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov do D. strediska B., so sídlom S. č. X, XXX XX I. a súčasne zrušil predbežné opatrenie Okresného súdu Poprad 14P 160/2013-17 zo dňa 18.07.2013 a predbežné opatrenie Okresného súdu Bratislava I 1P 123/2013-160 zo dňa 11.04.2014. Súd v čase rozhodnutia mal za to, že sú splnené podmienky stanovené v § 75a O.s.p., maloletá D. I. sa ocitla bez akejkoľvek starostlivosti, pričom bol vážne ohrozený a zrejme aj narušený priaznivý vývoj a zdravie dieťaťa. Súd mal za preukázané, že maloletá bola hospitalizovaná v NsP Z. na detskom oddelení a vedenie detského oddelenia informovalo príslušné úrady a súd, že vzhľadom na vzniknutú situáciu, zdravotný stav dieťaťa a najmä vzhľadom na postoje oboch rodičov bolo prijaté rozhodnutie o zotrvaní dieťaťa na oddelení. Súčasne bol zo strany nemocnice kontaktovaný ÚPSVaR Poprad s návrhom dočasného umiestnenia dieťaťa v krízovom centre do vydania konečného rozhodnutia súdu. Matka maloletej starostlivosť o dieťa aktuálne aj vzhľadom na vlastnú psychiatrickú diagnózu prestala zvládať, po návšteve maloletej v NsP Z. v auguste 2014 sa o dieťa zaujímala iba telefonicky a zrejme sa zdržiavala v Bratislave. Maloletá matku odmietala. Suicidálne deklarácie, pre ktoré otec maloletú hospitalizoval na detskej psychiatrii, nesú v sebe prvky manipulatívnej a účelnej zo strany dieťaťa aj zo strany otca. Aj keď otec prejavil záujem o osobnú starostlivosť o maloletú, súd mal preukázanú dôvodnú obavu, že otec nevhodným spôsobom manipuluje a ovplyvňuje dieťa, jeho správanie a starostlivosť o dieťa tak, ako ich má súd doposiaľ za skutkovo preukázané, nie sú spôsobilé zabezpečiť starostlivosť a výchovu maloletej v jej záujme.

5. Uznesením na pojednávaní dňa 05.11.2014 začal súd konanie aj bez návrhu o nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletou a nariadenia výchovných opatrení rodičom maloletej a maloletej.

6. Uznesením 1P 123/2013-316 zo dňa 05.11.2014 súd predbežným opatrením dočasne zakázal styk otca s maloletou. V čase rozhodnutia o predbežnom opatrení mal súd za dostatočne osvedčenú závažnú skutočnosť týkajúcu sa vývoja maloletej na základe ktorej, mal súd za to, že i bez ďalšieho dokazovania a vyhodnotenia všetkých listinných dôkazov, je nevyhnutné zamedziť a vylúčiť prípadné akékoľvek ďalšie ohrozovanie psychického a fyzického zdravia maloletej. Súd zakázal otcovi styk s maloletou až do doby právoplatného rozhodnutia súdu vo veci samej alebo do vyhodnotenia nariadených výchovných opatrení. Pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia súd v prvom rade prihliadol na záujem maloletej, na ochranu jej osobnej integrity, či už fyzickej alebo psychickej. Na zreteľ vzal i právo maloletej na zachovanie jej vzťahu k oboj rodičom, a preto súd súčasne s nariadeným predbežným opatrením rozhodol o výchovných opatreniach, za účelom posilňovania rodičovských kompetencií a zručností otca a rešpektovania role matky v živote maloletého dieťaťa a obnovenia vzájomných citových väzieb a vzájomných vzťahov medzi maloletou a matkou. Súd dospel k záveru, že aj napriek dočasnej absencii otca v živote maloletej, do času pokiaľ nebude možné vyhodnotiť závery nariadených výchovných opatrení, vyhodnotiť výsledky liečby otca (pokiaľ sa liečbe podrobí), je potrebné maloletú ochrániť a vylúčiť akúkoľvek hrozbu jej ujmy.

7. Rozsudkom 1P 123/2013 zo dňa 05.11.2014 súd nariadil otcovi maloletej výchovné opatrenie - povinnosť podrobiť sa psychologickému poradenstvu, odbornému poradenstvu na Referáte poradensko - psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Poprad v trvaní 5 mesiacov od právoplatnosti rozsudku, za účelom poskytnutia pomoci pri posilňovaní jeho rodičovských kompetencií a zručností a rešpektovaní role matky v živote maloletého dieťaťa a súčasne matke a maloletej výchovné opatrenie - povinnosť podrobiť sa psychologickému poradenstvu, odbornému poradenstvu v D. stredisku B., občianske združenie, S. X, I. za účelom poskytnutia pomoci pri posilňovaní rodičovských zručností, vzájomných citových väzieb a obnovenia vzájomných vzťahov na dobu 5 mesiacov od právoplatnosti tohto rozsudku.

8. Súd uznesením č.k. 1P/123/2013-586 zo dňa 20.05.2016, vykonateľným dňa 02.06.2016 zrušil uznesenie Okresného súdu Bratislava I. č. k. 1P 123/2013-316 zo dňa 05.11.2014 o nariadení predbežného opatrenia, ktorým súd dočasne zakázal styk otca s maloletou a nariadil predbežné opatrenie, ktorým dočasne upravil styk otca s maloletou tak, že otec maloletej je oprávnený dočasne sa stretávať s maloletou každý štvrtok v čase od 15.00 hod. do 17.00 hod., vždy za asistencie psychológa alebo iného odborného zamestnanca povereného D. strediskom B., so sídlom S. X, I.. D. stredisku B. povolil zmeniť termín stretnutia z dôvodu prázdninového programu maloletej (účasť maloletej v letnom tábore, výlet).

9. Súd sa v rámci rozhodovania o návrhu otca na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým by súd predbežne zveril maloletú do osobnej starostlivosti otca a zrušil doposiaľ platné predbežné opatrenie, č.k. 1P/123/2013-213 zo dňa 09.09.2014 v časti týkajúcej sa umiestnenia maloletej do krízového strediska B. zaoberal vyhodnotením všetkých skutočností zistených za obdobie od nariadenia predbežného opatrenia, ktorým bola maloletá zverená do starostlivosti nahradzujúcej rodičovskú starostlivosť, ktoré by mohli mať vplyv na zmenu rozhodnutia súdu.

10. Súd teda skúmal, či sa zmenili pomery alebo odpadli dôvody, pre ktoré bolo predbežné opatrenie nariadené (§ 363 Civilného mimosporového poriadku účinného od 01.07.2016 ďalej len „CMP“, z dôvodu ktorého by boli splnené podmienky pre zrušenie uznesenia označeného v odseku 4.

11. Súd sa zároveň zaoberal posúdením, či súd splnené podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia v zmysle návrhu otca, t.j. na zverenie maloletej do osobnej starostlivosti otca.

12. Neodkladné opatrenie (predtým predbežné opatrenie podľa právnej úpravy platnej a účinnej do 30.06.2016) možno v zmysle § 324 Civilného sporového poriadku účinného od 01.07.2016 (ďalej len „CSP“) vydať pred začatím konania alebo po začatí konania.

13. Podľa § 325 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

14. Podľa § 329 CSP súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez vylúču a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

15. Z citovaného ustanovenia (ods. 14) ako aj zo samotného charakteru neodkladného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením nemusí súd zisťovať všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné na vydanie rozhodnutia vo veci samej. Nemožno ho však vydať iba na základe tvrdení navrhovateľa, bez osvedčenia aspoň základných skutočností umožňujúcich prijať záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa prostredníctvom neodkladného opatrenia má poskytnúť ochrana ako aj o potrebe bezodkladnej úpravy pomerov.

16. Navrhovateľ musí už v návrhu na nariadenie neodkladného (predbežného) opatrenia opísať rozhodujúce skutočnosti odôvodňujúce potrebu neodkladnej úpravy pomerov, opísať skutočnosti hodnoverne osvedčujúce dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha. K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva (§ 326 CSP).

17. Neodkladné opatrenie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých má mať vzhľadom na skutočnosť, že ide o súdnu úpravu bezprostredne dotýkajúcu sa záujmov maloletých detí, (ktorým sa priznáva osobitný stupeň ochrany), avšak pred vydaním rozhodnutia vo veci samej, bez vykonania riadneho dokazovania, miesto len tam, kde bez okamžitého zásahu zo strany súdu vo forme bezodkladnej úpravy pomerov sú záujmy, starostlivosť, výchova, či dokonca zdravie alebo život maloletého vážne ohrozené.

18. Znalec MUDr. Matúš Martinka z odvetvia psychiatria v znaleckom posudku č. 12/2015 zo dňa 06.11.2015 vypracovanom na základe uznesenia súdu zo dňa 23.04.2015 o nariadení kontrolného znaleckého dokazovania pokiaľ ide o otca maloletej, nakoľko súd na účely rozhodovania o návrhu otca na zrušenie predbežného opatrenia o zákaze styku upriamil pozornosť na závery týkajúce sa možného výchovného vplyvu otca na maloletú tak, aby bolo možné prijať záver, či v danom prípade pominuli dôvody pre ktoré bolo predbežné opatrenie o zákaze styku nariadené, uviedol, že otec maloletej má

zmiešanú poruchu osobnosti. Na rozdiel od psychóz či porúch nálady však nie sú poruchy osobnosti „ochorenia“ v pravom zmysle slova, jedná sa o extrémne vystupňované charakterové a povahové rysy, ktoré vedú k poruchám sociálnej adaptácie. Prítomné sú pretrvávajúce vzorce správania, ktoré sa odchyľujú od toho, čo očakáva príslušná kultúra a spoločnosť a sú relatívne stabilné. Porucha osobnosti je ego-syntónna, čo znamená, že ju subjekt považuje za svoju integrálnu súčasť, človek s poruchou osobnosti je s ňou stotožnený a nesnaží sa jej zbaviť. Vo vzťahu k vplyvu osobnosti otca na psychický vývoj maloletej znalec uviedol, že prejavy a vzorce správania blízke osobnostnej štruktúre otca vo vzťahu k maloletej, ktoré by mohli na jej vývoj negatívne vplyvať sú najmä vystupňovanie konfliktogénosti, útočný a agresívny štýl v komunikácii vo vzťahu k matke, tendencie k manipulácii maloletej vo vzťahu k matke a snahy o jej vytesnenie zo života maloletej. Znalec odporučil súdu (č.l. 480) na základe výsledkov vyšetrení oboch rodičov ako aj po konzultantom vykonaným psychologickým vyšetrením oboch rodičov ponechať maloletú v starostlivosti štátu a pokiaľ ide o úpravu styku otca s maloletou navrhol upraviť tento pod dohľadom psychológa tak, aby bolo možné výsledky overiť v praxi, preto je podľa neho vhodné, aby prípadné psychologické intervencie na posilnenie rodičovských kompetencií a akceptovanie role matky v živote dieťaťa, ktoré otcovi odporučil, boli vykonávané v zariadení, ktoré pracuje s maloletou aj s jej matkou (krízové stredisko B.).

19. Zo znaleckého posudku súdneho znalca Mgr. Martina Balka, ktorý maloletú aj oboch rodičov opätovne vyšetril v januári 2016 a tiež z jeho výsluchu na pojednávaní dňa 16.05.2016 vyplynulo, že stav aký znalec zistil vyšetrením otca ako aj jeho interakciou s maloletou dovoľuje prijať záver, že obmedzenie rodičovských práv otca malo určitý pozitívny efekt, čo bolo badateľné aj v kontakte s D.. Znalec pred v rámci výpovede na pojednávaní uviedol, že otec sa síce v zásade nezmenil, ale objektívne treba povedať, že pokiaľ ide o závery z roku 2014 a závery z roku 2016 bolo badať pozitívne znaky, nakoľko nebolo prítomných toľko negatívnych prejavov v jeho správaní. Znalec na základe skutkového stavu zisteného na pojednávaní zastal názor, že je v záujme dieťaťa ponechať ho nateraz ešte nejaký čas v krízovom stredisku tým, že podľa znalca daný priestor na zrušenie zákazu styku s otcom. Znalec odporučil súdu upraviť styk za asistencie a mal za to, že za súčasnej situácie za predpokladu, keby rodičia v záujme dieťaťa, hoci ich možnosti v tomto smere považuje za obmedzené dokázali prekonať svoje konflikty, bolo by možné docieľiť, aby sa dieťa stretávalo s oboma rodičmi.

20. Konajúci súd v ďalšom poukazuje na svoje závery uvedené v uznesení č.k. 1P/123/2013-586 zo dňa 20.05.2016, ktorým zrušil dočasný zákaz styku otca s maloletou a predbežným opatrením upravil dočasne styk otca s maloletou v rozsahu uvedenom v odseku 8., že na základe výsledkov doterajšieho dokazovania najmä poukazom na závery znalca - psychiatra MUDr. Matúša Martinku konštatované v posudku č. 12/2015 a znalca - psychológa Mgr. Martina Balka prednesené vo výpovedi na pojednávaní dňa 16.05.2016, ako aj vzhľadom na výpoveď štatutárneho zástupcu D. strediska B., do ktorého starostlivosti bola maloletá umiestnená predbežným opatrením tunajšieho súdu, č.k. 1P/123/2013-213 zo dňa 09.09.2014 dospel súd k záveru, že v danom prípade je v záujme maloletej nevyhnutné upraviť styk otca s maloletou, nateraz za asistencie psychológa, prípadne iného odborného zamestnanca krízového strediska v ktorom je maloletá dočasne umiestnená s cieľom obnoviť vzťah otca s maloletou a tiež za asistencie psychológa napomôcť zlepšeniu kompetencie otca v smere k rešpektovaniu role matky v živote maloletej. Súd vzhľadom na uvedené upravil styk otca s maloletou tak, že otec maloletej je oprávnený dočasne sa stretávať s maloletou každý štvrtok v čase od 15.00 hod. do 17.00 hod., vždy za asistencie psychológa alebo iného odborného zamestnanca povereného D. strediskom B., s tým, že konštatoval, že do ďalšieho pojednávania zabezpečí správu o priebehu styku otca s maloletou, ktorej vypracovaním poverí psychológa D. strediska a ktorá bude slúžiť ako ďalší podklad pre rozhodnutie súdu o konečnej úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej.

21. Súd rozhodujúci o návrhu otca po zvážení všetkých skutočností uvádzaných v ňom, ako aj všetkých okolností prejednávanej veci vyplývajúcich z obsahu spisu dospel k záveru, že v danom prípade neboli splnené podmienky, vyžadované platnou právnou úpravou na vydanie neodkladného opatrenia v zmysle návrhu otca. Otec maloletej vo svojom návrhu žiadnym relevantným spôsobom neosvedčil vznik takej skutočnosti, na základe ktorej by bolo v záujme maloletej potrebné „nanovo“ bezodkladne upraviť pomery maloletej formou neodkladného opatrenia bez riadneho vyhodnotenia a ukončenia rozsiahleho dokazovania vykonaného v danej veci.

22. Sumarizujúci uvedené, poukazujúci na odsek 20, má súd za to, že zmena, i keď dočasného rozhodnutia, do osobnej starostlivosti maloletej zverením otcovi, je v tomto štádiu konania predčasná,

nakoľko je potrebné v riadnom dokazovaní vyhodnotiť vzťah otca s maloletou za účelom, ktorého obnovy bol nariadený styk za asistencie psychológa. Ako už súd uviedol, má za to, že bez vyhodnotenia skutočností, ktoré nastali po rozhodnutí súdu o zrušení zákazu styku otca s maloletou, teda bez doplnenia dokazovania, nie je možné rozhodnúť v zmysle návrhu otca neodkladným opatrením.

23. Sumarizujúc uvedené súd dospel k záveru, že návrhu otca nie je možné vyhovieť, preto ho v celom rozsahu zamietol.

Súd bude naďalej pokračovať v konaní 1P/123/2013, termín pojednávania je vytýčený na 21.09.2016 a po komplexnom vyhodnotení všetkých dôkazov rozhodne vo veci samej.

Poučenie:

Proti uzneseniu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia uznesenia na súde, proti ktorého uzneseniu smeruje.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.
Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.